

Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiája

A magyar kormány 2012. február 21-i 1035/2012 (II. 21.) számú kormányrendeletében elfogadta Magyarország Nemzeti Biztonsági Stratégiáját (NBS). A dokumentumot, amely a 2004. áprilisi NBS-t váltotta fel, az alábbiakban lapunk teljes terjedelmében közli.

1. Jelen stratégia rendeltetése, hogy az értékek és érdekek számbavétele, valamint a biztonsági környezet elemzése alapján meghatározza azokat a nemzeti célokat, feladatokat és átfogó kormányzati eszközöket, amelyekkel Magyarország a nemzetközi politikai, biztonsági rendszerben érvényesíteni tudja nemzeti biztonsági érdekeit.

I. Magyarország biztonságpolitikai környezete

2. *A biztonság fogalma egyre átfogóbb értelmezést nyer.* A folyamatosan változó biztonsági környezetben a kihívások, kockázati tényezők és fenyegetések ma már több síkon – az egyének, közösségek, államok és régiók szintjén, valamint globális szinten – jelennek meg, és az egyének, kormányzati és nem kormányzati szervezetek, valamint transznacionális szereplők széles körét érintik. Mára elengedhetetlené vált a biztonság politikai, katonai, gazdasági és pénzügyi, társadalmi, ezen belül emberi és kisebbségi jogi, valamint környezeti dimenziójának együttes kezelése. Ugyanakkor a 21. században a biztonság katonai szegmense is új hangsúlyokkal jelenik meg. Egyre inkább előtérbe kerülnek azok a biztonságpolitikai kihívások,

amelyek kezeléséhez átfogó és összehangolt politikai, gazdasági és – szükség esetén – katonai fellépésre van szükség.

3. *A globalizáció és az egyenlőtlen fejlődés Magyarország biztonsági környezetében is mélyreható változásokat okoz.* A globalizáció és nemzetközi integráció folyamata nemcsak a nyitottságot, a fejlődés vívmányaihoz való jobb hozzáférést erősíti, hanem a fenyegetések és veszélyek hatásaival szemben is sebezhetőbbé tesz. Új hatalmi központok jelentek meg vagy vannak felemelkedőben és továbbra is számolnunk kell gyenge és működésképtelen államokkal. Egyes szereplők részéről a tudományos és technológiai vívmányok nem békés célú felhasználásának lehetősége stratégiai veszélyt hordoz. Folytatódik a biztonságot veszélyeztető nem állami szereplők megjelenése és befolyásuk erősödése. Mindez átrendezi és kiszámíthatatlanabbá teszi egyes térségek biztonsági helyzetét és a nemzetközi erőviszonyokat.

4. *Egy Magyarország, illetve szövetségesei ellen irányuló, hagyományos fegyverekkel végrehajtott támadás veszélye jelenleg elenyésző mértékű.* Továbbra sem lehet azonban figyelmen kívül hagyni bizonyos hagyományos kockázatokat és fenyegetéseket, amelyek jelentősége ugyan

csökkent, de nem szűnt meg: még az euro-atlanti térségben sem sikerült mindenhol lezárni az elmúlt évtizedek konfliktusait, amelyek következtében egyes szomszédos régiók biztonsága is törékeny, és – mint azt a közelmúlt nemzetközi eseményei is példázzák – Európában és szomszédságában a 21. század elején is előfordulhat, hogy a katonai erő kap elsődleges szerepet egy regionális konfliktusban.

5. *Globalizált világunkban a biztonság nem a határainknál kezdődik.* A távoli biztonsági kockázatok, kihívások és veszélyforrások drámai gyorsasággal kerülhetnek határainkon belülré. Bármikor, rövid időn belül, komoly előjelek nélkül is történhetnek olyan változások, amelyek gyors választ követelnek meg, akár nagy földrajzi távolságokon átívelve. A terrorizmus, a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök globális terjedése, valamint egyes régiók erőteljes fegyverkezése növelik a bizonytalanságot és kiszámíthatatlanságot, és növekvő veszélyt jelentenek hazánk és az euro-atlanti szövetségi rendszer biztonságára. Biztonságunk külső és belső dimenziója ezért elválaszthatatlan egymástól.

6. *Korunk konfliktusainak megelőzése és kezelése globális szemléletet, valamint átfogó megközelítést igényel.* A tartós, fenntartható biztonság és stabilitás megköveteli a válságkezelési – beleértve a fejlesztéspolitikai – eszközök átfogó, egymással összhangban lévő használatát, az integrált civil-katonai megközelítést és képességfejlesztést, valamint a nemzetközi szereplők együttműködésének erősítését. Az átfogó megközelítést nemzeti kormányzati szinten is alkalmazni kell. A nemzeti biztonsági stratégia csak összkormányzati megközelítés, részvétel és felelősség, az intézményi keretek kihívásoknak való megfeleltetése és megfelelő for-

rások hozzárendelése esetén lehet hatékony és sikeres.

7. *A globális pénzügyi-gazdasági válság példátlan kihívás elé állítja az egész euro-atlanti közösséget.* Az elhúzódó és mély válság gyengíti a fejlett országok, köztük hazánk biztonsági intézményrendszerét, a nemzetközi szervezetek és együttműködési keretek kohézióját, és csökkenti a biztonság erősítésére fordítható forrásokat. Mindez megköveteli, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat innovatívan és hatékonyabban összpontosítsuk biztonsági képességeink erősítésére. Ezen a téren is tovább erősödik a szövetségi együttműködés, valamint a többnemzeti együttműködésben rejlő lehetőségek tudatosabb kihasználásának jelentősége.

II. Magyarország helye és biztonságpolitikai érdekei a világban

8. *Magyarország egyetlen országot sem tekint ellenségének,* vitás kérdéseit az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) Alapokmányának elveivel és a nemzetközi jog normáival összhangban, békés eszközökkel kívánja rendezni.

9. *Magyarország alapvető értékének tekinti az olyan egyetemes és egymással szoros összefüggésben álló értékeket,* mint a béke, a biztonság, az államok szuverenitása és területi épsége, a demokrácia és a jogállamiság, az emberi és azon belül a kisebbségi jogok, valamint az alapvető szabadságok tiszteletben tartása. A biztonság átfogó értelmezése révén értékeink és azok védelme határozzák meg biztonságpolitikai érdekeinket és céljainkat.

10. *Magyarország alapvető biztonsági érdekének tekinti szuverenitásának, területi épségének és alkotmányos rendjének*

védelmét, az ország stabilitását, gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődését, az emberi jogok és alapvető szabadságok érvényesülését. Nemzeti biztonsági érdekeknek tekintjük továbbá a nemzetközi béke, biztonság és együttműködés fenntartását, a demokrácia tértnyerését, az euro-atlanti térség, különösen a Magyarországhoz földrajzilag közel eső térségek és a szomszédos országok stabilitását, az euro-atlanti integráció további mélyítését.

11. *Magyarország nagy jelentőséget tulajdonít a multilaterális szervezetek keretein belül megvalósuló biztonságpolitikai együttműködésnek és fellépésnek.* Az ENSZ szerepe megkérdőjelezhetetlen a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) fontos szerepet játszik az európai biztonság és stabilitás előmozdításában. Magyarország konstruktívan hozzá kíván járulni ahhoz, hogy ezek a szervezetek minél jobban alkalmazkodjanak az új biztonsági kihívásokhoz, s lehetőségeihez mérten tevékenyen részt vesz misszióikban.

12. *Magyarország biztonságpolitikájának alapvető keretét a NATO- és EU-tagság jelenti.* Az euro-atlanti integráció olyan demokratikus értékösszeget képez, melynek tagállamai szolidaritásra épülő politikai-katonai szövetséget alkotnak, globális gazdasági-politikai hatalmat képviselnek, amely nem csupán megvédeni képes tagállamai lakosságát, hanem aktívan képes alakítani biztonsági környezetét és hozzájárulni a nemzetközi stabilitás és biztonság kiterjesztéséhez. Magyarország magáénak vallja a NATO és az EU szerződéseiben rögzített értékrendjét. Alapvető nemzeti érdekeink jelentős része a közös érdekekbe ágyazódik, így azokat a nemzeti eszközökön túl az euro-atlanti együttműködés keretein belül tudjuk érvényesíteni.

13. *Az Észak-atlanti Szerződés 5. cikke, a kollektív védelem Magyarország biztonságának sarokköve.* A kollektív védelemhez és biztonsághoz való aktív hozzájárulás Magyarország legfontosabb biztonságpolitikai kötelezettsége. A NATO Stratégiai Konceptiója kijelöli azokat az irányokat, amelyekkel a Szövetség – a megváltozott biztonsági környezethez adaptálódva – képes betölteni az Észak-atlanti Szerződésben (Washingtoni Szerződés) rögzített szerepét és biztosítani tagországai védelmét.

14. *Erős, egységes és sikeres integrációs pályán maradó Európában vagyunk érdekeltek, ahol gazdasági nehézségek idején is erős marad a kohézió és érvényesül az egymás iránti szolidaritás.* Csak e feltételek teljesülése esetén tudunk együttesen szembenézni a 21. század átfogó értelemben vett biztonsági kihívásaival is. Uniós tagságunk meghatározó biztonságpolitikai törekvése a közös kül- és biztonságpolitika és az ennek szerves részét képező közös biztonság és védelempolitika megvalósulásának elősegítése és erősítése. Az Európai Unió Lisszaboni Szerződése erősíti az európai identitást, tovább mélyíti az integrációt és lendületet ad az Unió közös biztonság- és védelempolitikájának, keretet biztosítva a közös külső fellépésnek és az ehhez szükséges belső koordinációnak.

15. *Magyarország továbbra is aktív szerepet kíván vállalni a NATO és az EU válságkezelő tevékenységében, műveleteiben és misszióiban, valamint a hozzájuk szükséges képességek nemzeti és kollektív keretek között folytatott fejlesztésében.* Támogatjuk az Európai Unió közös biztonság- és védelempolitikájának az Észak-atlanti Szerződésből a tagállamokra háruló kötelezettségeket figyelembe vevő fejlesztését, a két szervezet valódi stratégiai part-

nerségének, katonai és civil képességeinek összehangolt erősítését.

16. *Minden állam felelősséggel tartozik megóvni lakosait az emberiség elleni, a háborús bűncselekményekkel és a népi-
tással szemben.* A konfliktus által sújtott területen élő ártatlan polgári lakosság, különösen a nők és gyermekek védelme a nemzetközi válságkezelés egyik legfontosabb vezérelve és szempontja. Értékei által vezérelve Magyarország elfogadja és magáénak vallja, hogy az emberi jogok súlyos megsértése, szélsőséges esetben népiirtás esetén a polgári lakosság védelme akár saját államával szemben is a nemzetközi közösség felelősségévé és kötelességévé válhat az ENSZ Alapokmányából fakadó elvek szem előtt tartásával.

17. *Nemzeti biztonsági érdekeink és céljaink szilárd elkötelezettséget jelentenek a transzatlanti térség biztonsága iránt.* Ebből adódóan az Egyesült Államokkal fenntartott szoros kapcsolat és együttműködés az értékközösségen túl stratégiai érdekünk is. Magyarország érdeke az Egyesült Államok európai elkötelezettségének megőrzése, az Európai Unióhoz fűződő stratégiai partnerségének erősítése.

18. *Hazánk, szövetségeseink, továbbá más nemzetközi partnereink szabadságának, jólétének és biztonságának védelme* nemzeti, szövetséges, regionális és globális felelősséget jelent. Ebben az összefüggésben Magyarország NATO- és EU-kerekekben folytatott biztonságpolitikai tevékenysége globális és átfogó jelleget ölt. Magyarország nemzetközi szerepvállalását a szövetséges rendszeren belül és azon túl az érdekezésség vagy a szolidaritás vezérli, tiszteletben tartva az ENSZ Alapokmányát és a nemzetközi jog normáit.

19. *Magyarország nemzeti szinten, valamint a szövetségi rendszer keretei között is nyitott és érdekelt a kölcsönös érdekeken*

nyugvó biztonságpolitikai kapcsolatok erősítésében. Magyarország tevékenyen támogatja a multilateralizmus erősítését, és együttműködésre törekszik valamennyi békeszerető néppel, kormányzati és nem kormányzati szereplővel, továbbá aktív szerepet kíván betölteni a regionális együttműködési fórumok és szerveződések tevékenységében. Nagy jelentőséget tulajdonítunk kapcsolataink erősítésének más harmadik országokkal, különösen a feltörekvő ázsiai, dél-amerikai, közel-keleti és afrikai hatalmi erőközpontokkal és regionális szervezetekkel. E kapcsolatok fejlesztését NATO- és EU-tagságunk keretei is elősegítik; e folyamat során a közös szövetséges érdekek és szolidaritás prioritást élveznek.

20. *Magyarország keleti és déli szomszédságának stabilitása, a demokratikus értékek térnyerése kiemelt jelentőséggel bír hazánk biztonságára nézve.* Az említett térségek stabilitását aktív külpolitikával kívánjuk elősegíteni, mind kétoldalú kapcsolatainkban és a regionális együttműködésben vállalt aktív szerepünkkel, mind szövetséges szinten. Határozott érdekünk, hogy az EU és a NATO továbbra is kiemelten foglalkozzon ezekkel a régiókkal. Szomszédságpolitikánk fontos része, hogy valamennyi szomszédunk teljes jogú tagságot nyerjen, vagy a lehető legszorosabb partneri viszonytal rendelkezzen e két szervezetben. A szomszédos országokban élő magyar közösségek helyzete iránti felelősségünkben adódóan ugyanez nemzetpolitikai érdekünk is.

21. *A határon túli magyarság különleges helyet foglal el biztonságpolitikánkban.* Tekintettel a szomszédos államokban honos magyar közösségek jelenlétére, sajátos helyzetükre és kapcsolataikra az anyaországgal, ezen államok biztonsága elválaszthatatlan Magyarország biztonságától és fordítva. Magyarország támogatja,

hogy a határon túli magyarok – az európai gyakorlattal összhangban – közösségként, szülőföldjükön megmaradva élvezhessék az önkormányzatiság és az autonómia sajátos helyzetüknek leginkább megfelelő formáit és az ezekből eredő jogokat. E célok megvalósítása elválaszthatatlan azon országok társadalmi, gazdasági és pénzügyi fejlődésétől és biztonságától, amelyekben magyar kisebbségek élnek. Magyarország a határon túli magyar közösségekkel fenntartott kapcsolataival, a magyar közösségek legitim törekvéseinek támogatásával hozzájárul a térség stabilitásához és erősíti harmonikus kapcsolatait szomszédjaival.

22. *A kulturális sokszínűség tiszteletét biztonságpolitikai szempontnak is tekintjük.* A különböző kultúrák hagyományos együttélésének sikeres biztosítása, a sokszínűség, a közösségi identitások megőrzése, mint közös értékek felismerése és megóvása a hosszú távú stabilitás megteremtésének egyik kulcseleme a világban és Magyarország közvetlen szomszédságában is. Meggyőződésünk szerint ahhoz, hogy ezt az EU saját határain kívül érdemben elő tudja segíteni, saját határain belül is markáns politikát kell kialakítania a Lisszaboni Szerződésnek a kulturális sokszínűség tiszteletével kapcsolatos célkitűzései valóra váltása, az egymás mellett élő, eltérő etnikumok hagyományos emberi, társadalmi és kulturális közegének megóvása érdekében.

23. *Biztonságpolitikánk alakításakor messzemenően figyelembe kell vennünk, hogy Magyarország mind földrajzi, mind gazdasági értelemben nyitott ország.* Földrajzi adottságaink kiemelten sebezhetővé tesznek minket, különösen az energiabiztonság, az ellátási útvonalak és a környezeti biztonság területein. Gazdaságunk nyitottsága, a nemzetközi gazdasági kör-

nyezetbe való beágyazottsága és az abból fakadó bonyolult függőségi viszonyok – az ezzel járó előnyök mellett – fokozottan kiteszik Magyarországot a kedvezőtlen nemzetközi gazdasági folyamatok, válságok begyűrűző hatásainak.

III. A Magyarországot érintő biztonsági fenyegetések, kihívások és azok kezelése

24. *Magyarország demokratikus átalakulásának és a sikeres euro-atlanti integrációnak köszönhetően hazánk biztonsági helyzete alapvetően szilárd.* Közelebbi és távolabbi környezetünkben azonban számos olyan biztonsági kockázattal és fenyegetéssel kell számolnunk, amelyek nemzeti szempontból stratégiai kihívást jelentenek. A globális és regionális szinten megvalósuló kölcsönös függőség következtében a Magyarországot közvetlenül érintő fenyegetések és kockázatok elválaszthatatlanok a szövetségi státuszunkból eredeztethető, szövetségi rendszerünket érintő fenyegetésektől és kockázatoktól.

25. *Ebből adódóan a kockázatok és fenyegetések, valamint az azokból következő nemzeti feladataink meghatározásánál kiinduló pontnak tekintjük az Északatlanti Szerződésben és a NATO Stratégiai Konceptiójában, valamint a Lisszaboni Szerződésben és az Európai Biztonsági Stratégiában foglaltakat.* Szövetségi státuszunk egyik alapvetése – a kollektív biztonság kézzelfogható előnyei mellett –, hogy képességeinkkel, szerepvállalásunkkal nem csak saját biztonságunkat erősítjük, hanem szövetségeseink biztonságához is aktívan hozzájárulunk.

26. *Az elmúlt évtizedek tapasztalatai alapján a világban a hagyományos fenyegetések, az államok közötti nagyméretű*

katonai összecsapások veszélye és súlya csökkent. Annak valószínűsége, hogy Magyarországot, vagy szövetségeseit a belátható jövőben hagyományos fegyverekkel végrehajtott katonai támadás érje, jelenleg elenyésző mértékű. Ugyanakkor szélesebb környezetünkben a hagyományos konfliktusok lehetősége továbbra is fennáll, sőt egyes régiókban nőhet is, amelynek hatása közvetve Magyarországot is érintheti. A kedvező politikai folyamatok ellenére továbbra is fennáll a veszélye az etnikai, vallási, vagy más feszültségből adódó helyi konfliktusok váratlan kirobbanásának.

- a) A hagyományos fenyegetések elrettentésében meghatározó szerepet játszik NATO- és EU-tagságunk. Az ország szuverenitását, területi épségét és biztonságát nemzeti önerőnkkel és a NATO-ban folytatott kollektív védelmi együttműködéssel szavatolhatjuk. Biztonságunkat tovább erősíti az Európai Unióban folytatott, közös elkötelezettségen és kölcsönös szolidaritáson alapuló együttműködés.
- b) A Magyarországgal szomszédos államok többsége tagja a NATO-nak, illetve az Európai Uniónak, míg a tagsági viszonytal nem rendelkezők a partnerségi rendszereken keresztül szoros kapcsolatot ápolnak e szervezetekkel. Érdekünktől, hogy kapcsolatépítési törekvésükben támogassuk őket.
- c) Érdekeink védelméből, valamint szövetségi kötelezettségeinkből fakadóan is szükséges, hogy szövetségeseinkkel együtt részt vegyünk olyan fenyegetések elhárításában, melyek közelebbi és tőlünk távoli térségekben jelentkeznek, és hatásuk folytán közvetve, vagy közvetlenül érintenek minket.
- d) A biztonság együttműködésen keresztül történő megerősítésében különösen fontos a hagyományos fegyverzet-ellen-

őrzési, valamint bizalom- és biztonság-erősítő rendszerek hatékony működése.

27. *Regionális konfliktusok.* Az instabil régiók, az államok közötti és államokon belüli konfliktusok, a gyenge vagy működésképtelen államok, valamint a világban zajló erőteljes fegyverkezés potenciális veszélyt jelentenek Magyarországot és szövetségesei biztonságára. Az érintett térségekben tapasztalható instabilitás, a szegénység és a demokrácia-deficit, valamint a konfliktusok jellemzően etnikai és vallási háttérrel táptalajt jelentenek az országokon belüli erőszakhoz, fegyveres konfliktusokhoz, vagy az olyan, határokon átívelő fenyegetésekhez is, mint a szélsőségeség, a terrorizmus, vagy a fegyver-, kábítószer- és emberkereskedelem.

- a) Magyarország az erre szakosodott nemzetközi szervezetek keretében vagy szövetségeseivel együtt, nemzeti érdekeivel összhangban, a jövőben is fel fog lépni a válságok megelőzése és kezelése érdekében, valamint részt vállal a konfliktusok utáni stabilizációs erőfeszítésekben.
- b) Közvetlen külpolitikai és gazdasági érdekeinek megfelelően Magyarország aktívan részt vesz a Nyugat-Balkánon zajló stabilizáció elősegítésében. Magyarország keleti és déli szomszédságában a gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok erősítése egyúttal hozzájárul a regionális stabilitáshoz is.
- c) Támogatjuk a posztszovjet térség befa-gyott konfliktusainak megoldására irányuló törekvéseket, valamint a közeli keleti és észak-afrikai térségben megindult átalakulás demokratikus jellegének erősítését.
- d) Szövetségi kötelezettségeink és érdekeink ugyancsak megkövetelik hozzájárulásunkat a távolabbi térségekben zajló folyamatok és az onnan eredő fenyegetések folyamatos értékelésé-

hez, továbbá a válságok és konfliktusok megelőzéséhez és kezeléséhez.

- e) A regionális konfliktusok megelőzésének hatékony eszközeként tekintünk a szövetségi és uniós szinten megvalósuló nemzetközi együttműködési formák kiszélesítésére, a NATO és EU partnerségi kereteinek erősítésére.

28. *Tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök elterjedése.* Magyarország nem rendelkezik tömegpusztító fegyverekkel. A vegyi, biológiai, radiológiai és nukleáris tömegpusztító képességek (fegyverek, hordozóeszközök, beleértve az előállításukhoz szükséges kettős felhasználású termékeket és ismeretanyagot) terjedése kiszámíthatatlan veszélyforrást jelent a nemzetközi békére és biztonságra. Annak ellenére, hogy a tömegpusztító fegyverek és hordozóeszközök mennyiségének csökkentésében és használatuk korlátozásában jelentős eredményeket sikerült elérni, számos állam továbbra is nagy jelentőséget tulajdonít megszerzésüknek, s ilyen képességek birtoklása révén kíván javítani geopolitikai pozícióján. A nemzetközi leszerelési és exportkorlátozási megállapodások korlátozzák a tömegpusztító képességek elterjedését, ugyanakkor számos ország esetében hatásuk nem érvényesül. Stratégiai fenyegetést jelent, ha nő a tömegpusztító fegyvereket, vagy azok hordozására és előállítására szolgáló – Magyarország területét is potenciálisan elérő – eszközöket és képességeket birtokló államok száma, valamint, ha ezek bármelyike nem állami szereplők, akár terrorista csoportok kezébe kerül.

- a) Magyarország érdekelt a tömegpusztító fegyverek, hordozóeszközök, valamint az előállításukhoz szükséges képességek terjedésének megakadályozásában, a nemzetközi leszerelési folyamat további erősítésében, a fegyverzetellenőrzés

hatékony nemzetközi megvalósításában és szabályozásában.

- b) Magyarország biztonsága számára a tömegpusztító fegyverektől mentes világ megvalósulása érdekében a legfőbb eszközt a multilaterális diplomácia és az előbbieken felsorolt célokért küzdő nemzetközi szervezetek, rezsimok és együttműködési formák erősítése, és a tevékenységükben való aktív részvétel jelenti. Ugyanakkor Magyarország osztja azt a nézetet, hogy amíg nukleáris fegyverek léteznek, a NATO-nak rendelkeznie kell a hagyományos és nukleáris fegyverek megfelelő kombinációjára épülő hiteles elrettentő képességgel.
- c) Magyarország érdekelt a ballisztikus rakéták elleni szövetségi szintű védelmi képesség megvalósulásában.

29. *A terrorizmus korunk jelentős globális fenyegetése marad,* amely térben és időben eltérő és folyamatosan változó módon jelenik meg, és veszélyezteteti szövetségi rendszerünket és értékrendünket. Magyarország terrorveszélyeztetettsége alacsony, ugyanakkor külföldi eredetű vagy a külföldi magyar érdekeltségek elleni fenyegetettséggel számolni kell. Emellett külföldi terrorcselekményeknek is lehetnek hazánkat érintő biztonsági és gazdasági következményei. A terrorizmus csak a globális, regionális és nemzeti kihívásokhoz igazított, összehangolt intézkedésekkel küzdhető le. Ezért nemzeti érdekünk, hogy továbbra is részt vegyünk a terrorizmus elleni nemzetközi fellépésben, a nemzetközi terrorellenes szervezetrendszer fejlesztésében, valamint az ENSZ, az EU és a NATO vonatkozó erőfeszítéseiben. Sikeres belföldi terrorellenes tevékenység sem képzelhető el kétoldalú és multilaterális együttműködés nélkül. Nemzeti szinten összkormányzati tevékenységre, az intézmény- és képességrendszer erősítésére, a

hatáskörök összehangolására, horizontális koordinációra, a kockázatelemzési, -kezelési, tájékoztatási módszerek és eljárások egységesítésére van szükség.

- a) A terrorizmus elleni fellépés integrált megközelítésben egyszerre szolgálja a megelőzést, a terrorizmus felszámolását, a védelmi képességek megerősítését és a felkészülést a veszélyhelyzetekre.
- b) A megelőzésben kiemelt szerepet kap a terrorizmust kiváltó okok kezelése, a szélsőségek elleni fellépés, a szegénység elleni küzdelem, a hatékony kormányzás támogatása, az emberi jogok, a jog uralma és a demokratikus alapértékek térnyerésének elősegítése.
- c) A terrorizmus felszámolása során a terrorcselekmények felderítése és megakadályozása, a terrorszervezetek felderítése és a személyek felelősségre vonása mellett kiemelt figyelmet kell fordítani a terrorizmust elősegítő vagy ahhoz kapcsolódó illegális cselekmények, a tömegpusztító fegyverek elterjedése és a terrorfinanszírozás megakadályozására is.
- d) A védekezés kiemelt területe a terroristák potenciális célpontjainak védelme és biztonságuk erősítése, különös tekintettel az ország kritikus infrastruktúrájára.
- e) A veszélyhelyzetekre való felkészülés az érintett szervezetek felkészítése és együttműködésének összehangolása mellett a társadalom felkészítését és tájékoztatását, az áldozatvédelmi rendszerek kiépítését követeli meg.

30. *Pénzügyi biztonság.* A pénzügyi stabilitás kérdése a világgazdasági válság hatására jelentősen felértékelődött. Magyarország gazdasági és pénzügyi rendszerének stabilitása és ellenálló képessége fontos nemzeti érdek és biztonságpolitikai szempont. Hazánk e tekintetben sebezhető, mivel jelentős mértékű

külső és belső adóssággal rendelkezik, illetve a magyar államadósság többsége külföldi befektetők kezében van. A devizaadósság magas aránya szintén növeli az ország sérülékenységét.

31. *Kiberbiztonság.* Az állam és a társadalom működése – a gazdaság, a közigazgatás, vagy a védelmi szféra mellett számos más területen is – mind meghatározóbb módon a számítástechnikára épül. Egyre sürgetőbb és összetettebb kihívásokkal kell számolnunk az informatikai- és telekommunikációs hálózatok, valamint a kapcsolódó kritikus infrastruktúra fizikai és virtuális terében. Fokozott veszélyt jelent, hogy a tudományos és technológiai fejlődés szinte mindenki számára elérhetővé vált eredményeit egyes államok, vagy nem állami – akár terrorista – csoportok arra használhatják, hogy megzavarják az információs és kommunikációs rendszerek, kormányzati gerinchálózatok rendeltetészerű működését. E támadások eredetét és motívációját gyakran nehéz felderíteni. A kibertérben világszerte növekvő mértékben jelentkező nemzetbiztonsági, honvédelmi, bűnüldözési és katasztrófavédelmi vonatkozású kockázatok és fenyegetések kezelésére, a megfelelő szintű kiberbiztonság garantálására, a kibervédelem feladatainak ellátására és a nemzeti kritikus infrastruktúra működésének biztosítására Magyarországnak is készen kell állnia.

- a) Elsődleges feladat a kibertérben ténylegesen jelentkező vagy potenciális fenyegetések és kockázatok rendszeres felmérése és prioritizálása, a kormányzati koordináció erősítése, a társadalmi tudatosság fokozása, valamint a nemzetközi együttműködési lehetőségek kiaknázása.
- b) A nemzeti kritikus információs infrastruktúra védelmének erősítése mellett szövetségeseinkkel és EU-partnereinkkel

együtt arra törekszünk, hogy az információs rendszerek biztonsága erősödjön, valamint részt vegyünk a megfelelő szintű kibervédelem kialakításában.

32. *Az energiabiztonság kulcsfontosságú Magyarország számára.* Importfüggőségünk magas, a fosszilis energiahordozók forrás- és útvonal-diverzifikáltsága elmarad a kívánatos szinttől, ez pedig számos kockázatot rejt magában. Mind a lakossági ellátás szempontjából, mind a magyar gazdaság energiaigénye miatt stratégiai jelentőségű a stabil, versenyképes áron hozzáférhető és tervezhető energiaellátás.

- a) Magyarország számára elsődleges fontosságú a regionális és európai integrált belső energiapiac kiépítése; az erre irányuló nemzetközi kezdeményezések és infrastruktúra-projektek támogatása alapvető érdekünk.
- b) A villamos áramellátás területén hazánk számára a belátható jövőben meghatározó marad a nukleáris energiatermelés.
- c) Ki kell aknáznunk a fosszilis energiahordozók – mindenekelőtt földgáz – új beszerzési és tranzitlehetőségeit.
- d) A rendelkezésre álló olcsó erőforrások kimerülésének, drágulásának kockázatával számolva, fokoznunk kell az energiafelhasználás hatékonyságát és lendületet kell adni a hazai megújuló energiák alkalmazásának, javítva az energiastruktúra hosszú távú fenntarthatóságán.

33. *A globális éghajlat- és környezetváltozás, a szélsőségesebbé váló időjárás hatásai, a nyersanyag- és természeti erőforrások kimerülése, az egészséges ivóvízhez jutás és a világban egyre súlyosabb formában jelentkező élelmezési gondok komoly biztonsági kockázatot hordoznak magukban, konfliktusok forrásaivá válhatnak. A globális, a térségben vagy Magyarországon keletkező környezeti, civilizációs és egészségügyi veszélyforrások nem*

csak az ország, de a térség biztonságát és fejlődését is veszélyeztethetik. Magyarországra ráadásul földrajzi adottságainál fogva fokozottan hatnak a Kárpát-medence szomszédos országaiban keletkező környezeti és civilizációs ártalmak, az árvizek, a víz- és levegőszennyezés. A környezeti veszélyforrások közvetve hatással vannak a lakosság egészségi állapotára.

- a) A természeti erőforrások és értékek megóvása, az árvíz- és belvív-védekezési biztonság növelése, az egészségügyi kockázatok, járványok kiküszöbölése, az élelmezési és vízbiztonság fenntartása, a talajban és a felszín alatti vizekben felhalmozott szennyezettség, a környezeti károk felszámolása, kockázatainak kezelése biztonságpolitikai szempont hazánk számára is.
- b) A környezeti biztonság megeremítése érdekében elengedhetetlen a vízbázisok és a termőföld fokozott védelme, a lakosság egészséges ivóvízzel és géntechnológiával nem módosított élelmiszerekkel történő ellátása feltételeinek, a szolgáltatás folyamatosságának biztosítása, valamint a járványok elleni védekezést célzó közegészségügyi felkészülés.

34. *Természeti és ipari katasztrófák.* Az egyes ipari, biológiai, vegyi és különösen nukleáris létesítményekben zajló folyamatok ellenőrizhetetlenné válása tömeges méretekben veszélyeztetheti vagy károsíthatja az emberi egészséget, a környezetet, az élet- és vagyónbiztonságot. További kockázatot jelent a veszélyes áruk közúti, vasúti, vízi, légi és csővezetékes szállítása.

- a) Hazánk kiemelten kezeli az ország mindennapi életkörülményeinek fenntartásához, a gazdaság és államszervezet működéséhez szükséges kritikus infrastruktúrák hatékony védelmét.
- b) Megkülönböztetett figyelmet fordítunk a hazai nukleáris biztonság és védettség

további növelésére és folyamatos ellenőrzésére, és támogatjuk az ennek globális kereteit erősítő nemzetközi erőfeszítéseket.

- c) A balesetek bekövetkezésének valószínűsége csökkenthető az állami szerepvállalás fokozásával, a hatósági engedélyezési és ellenőrzési tevékenység kiterjesztésével és racionalizálásával. Speciális szakismeretük, felkészültségük alapján jelentős szerep hárul az önkéntes és civil szervezetekre is.
- d) Figyelembe véve földrajzi adottságainkat, fokozni kell a többoldalú, valamint a szomszédos országokkal folytatott kétoldalú információcserét és együttműködést. A szomszédos államok vízgyűjtőin keletkező árhullámok állandó napi kapcsolatot tesznek szükségessé.
- e) Az élet- és vagyonvédelem érdekében különös figyelmet kell fordítani a hivatásos katasztrófavédelmi, valamint a katasztrófavédelemben érintett egyéb szervek megfelelő felkészülésére, továbbá az érintett területek lakosságának, valamint ipari létesítményeinek felkészítésére.

35. *Szervezett bűnözés.* A szervezett bűnözés, különösen annak a határokon átnyúló súlyosabb formái – a társadalmi-gazdasági átalakulás bizonytalanságait kihasználva – növekvő kihívás elé állítják a társadalmat, valamint az érintett rendvédelmi és igazságügyi szektor működését. A szervezett bűnözői csoportok igyekeznek legális gazdasági tevékenységüket és befolyásukat növelni, továbbá érdekeiket a gazdasági szférán túl is érvényesíteni. A szervezett bűnözés elősegíti a nemzetgazdaságot hátrányosan érintő fekete- és szürkegazdaság fennmaradását, a korrupció különböző eszközeivel élve korlátozza a piaci versenyt. A szervezett bűnözés igyekszik összefonódni a bűnüldözéssel,

rendvédelmi szervekkel, az igazságszolgáltatással, ezek működését torzíthatja, és akár működésképtelenné is teheti. A bűnszervezetek célcsoporttá tették az államigazgatási és rendvédelmi szervek tagjait, továbbá kísérletet tesznek a politikai döntéshozatalba való beszivárgásra is.

- a) A szervezett bűnözés elleni küzdelem elengedhetetlen eszköze a bűnüldöző szervek, rendvédelmi szervek, az igazságszolgáltatás és a nemzetbiztonsági szolgálatok szoros együttműködése.
- b) A hatékony fellépés egyik legfontosabb célja a csoportok vagyoni háttérének felderítése, pénzeszközök legalizálásának megakadályozása a büntető- és büntetőeljárás joganyag fejlesztésével, az adóellenőrzés hatékonyságnak javításával, a korrupció elleni erőteljes fellépéssel.
- c) Kiemelt jelentőségű az Európai Unió tagállamainak illetékes hatóságaival és az Unió saját szerveivel történő együttműködés javítása és információcsere.
- d) A szervezett bűnözés elleni küzdelem egyik alapfeltétele az államigazgatásban, a bűnüldözésben, az igazságszolgáltatásban, a rendvédelmi szerveknél, valamint a nemzetbiztonsági szolgálatoknál dolgozók esetében a szervezett bűnözői csoportok befolyását megakadályozó jogi szabályozás kialakítása, felügyeleti rendszer működtetése.

36. *Kábítószer-kereskedelem.* Hazánkban a kábítószer-fogyasztás és -kereskedelem drámai módon megváltozott az elmúlt években és társadalmi problémává vált. Magyarország korábban elsősorban tranzitországként fertőzött területnek számított, mára azonban célországgá vált, valamint – a migrációval és a szervezett bűnözéssel összefonódva – a kábítószer-előállítás is egyre növekvő tendenciát mutat.

- a) A kábítószer-bűnözés elleni sürgős és a jelenleginél célravezetőbb fellépés előfeltétele a rendészeti munka hatékonyságának növelése, az illetékes szervek technikai ellátottságának és személyi állománya képzettségének javítása, továbbá az illetékes nemzetközi szervezetekkel folytatott hatékony információcsere és együttműködés.
- b) Növelni kell az ellenintézkedések hatékonyságát, megerősíteni a bünszervezetek elleni fellépésért felelős szervezeteket, valamint a bűnügyi szakértői tevékenység személyi, anyagi és technikai bázisát, továbbá felállítani egy országos szintű, kábítószer-bűnözés elleni szolgálatot.
- c) A kábítószer-ellenes küzdelem átfogó társadalmi feladatot is jelent. Az eredményes fellépés szempontjából különösen fontos a fiatal generációk veszélyeztetettségének csökkentése, közte a felvilágosításon alapuló megelőzés.
37. *Migráció.* A migrációt természetes, ugyanakkor összetett jelenségként kezeljük, amely gazdasági és demográfiai előnyöket, valamint köz- és nemzetbiztonsági kockázatokat egyaránt magában rejt. Magyarország határainak egy része a belátható jövőben is az EU vagy a schengeni térség külső határa marad, ami együtt jár az uniós határszakasz igazgatásának felelősségével és feladataival. Az illegális migráció Magyarországot jelenleg elsősorban tranzitországgként érinti, azonban hosszabb távon nem zárható ki, hogy az illegális migrációban érintettek nagyobb része célországként tekintsen hazánkra. Az illegális migráció megjelenésével együtt járó biztonsági kockázatok kezelése az uniós tagságból fakadó kötelezettségek teljesítése mellett nemzeti érdek is, ezért az ebből fakadó biztonsági kérdéseket nemzetközi együttműködés keretében kezeljük.
- a) A schengeni csatlakozásból fakadó feladatok, a külső határok fokozott védelmének eredményes megvalósítása a magyar rendvédelmi és migrációs, valamint a migrációval kapcsolatos feladatok végrehajtásában közreműködő szervek hatékonyabb együttműködését követelik meg. A szükséges nemzeti és nemzetközi támogatás biztosítása nélkül nem várható, hogy az érintett szervezetek hatékonyan lépjenek fel az illegális migráció megjelenési formái ellen.
- b) Az illegális migráció elleni hatékony fellépés biztosításával, integrációs stratégia kialakításával elkerülhető a migránsok marginalizálódása, amellyel csökkenthető a szervezett bűnözői csoportok migránsokra gyakorolt befolyása.
- c) Magyarország érdeke, hogy a világban kialakuló regionális konfliktusok és instabil övezetek migrációs hatását az Európai Unió eredményesen tudja kezelni. Az illegális migráció elleni fellépés érdekében szükséges a szervezett bűnözés, az emberkereskedelem elleni küzdelem fokozása, továbbá a kiutasítási, hazatérési, valamint a visszafogadásra irányuló politika fejlesztése.
- d) Törekedni kell a hatékony vízumpolitika alkalmazására, valamint a migránsokat kibocsátó harmadik országokkal való szorosabb együttműködési rendszerek működtetésére és fejlesztésére, különös tekintettel a nemzetbiztonsági kockázatot jelentő személyek kiszűrésére és kezelésére.
- e) A legális migrációhoz is kapcsolódhatnak komoly biztonsági kockázatok. Ezekkel szemben Magyarország – uniós tagságára is figyelemmel – a beutazás és tartózkodás engedélyezését célzó eljárások hatékonyságának növelésével, az uniós partnerekkel és a har-

madik országokkal folytatott együttműködés fokozásával védekezhet.

38. *Szélsőséges csoportok.* Biztonsági kihívást jelentenek a szociális és társadalmi feszültségeket kihasználó szélsőséges csoportok, amelyek a demokratikus jogállam által biztosított egyesülési, gyülekezési és véleménynyilvánítási szabadságot használják fel arra, hogy mások alapvető jogait korlátozzák, az alkotmányos intézmények működését megzavarják, vagy antidemokratikus politikai törekvéseiket népszerűsítsék. A szélsőséges csoportok törekvései és tevékenységei az állam erőszak-monopóliumának megkérdőjelezésével, kisajátításával okoznak nemzetbiztonsági, alkotmányos kockázatot.

- a) A szélsőségesek visszaszorítása rövid távon az állam erőszak-monopóliumának megszilárdításával lehet eredményes.
- b) Tartós, hosszú távú eredmény azon szociális és társadalmi problémák hatékonyabb kezelésével érhető el, amelyek bázist vagy szimpatizánsi kört teremtenek a szélsőségek számára.

IV. A Nemzeti Biztonsági Stratégia végrehajtásának eszközrendszere

39. *Magyarország biztonságának szilárd gazdasági alapokon kell nyugodnia,* amely egyfelől megteremti a hatékony biztonságpolitika erőforrásait, másfelől pedig az ország stabilitásának fokozása révén növeli az ország érdekérvényesítő képességét. A kormány ezért – Magyarország szövetségesi kötelezettségeit is szem előtt tartva – mindenkori feladatának és kötelességének tekinti, hogy az ország teherbíró képességével összhangban, megfelelő forrásokat biztosítson az ország és állam-

polgárai védelmére. Alapvető biztonságpolitikai cél a gazdasági és pénzügyi stabilitás folyamatos erősítése és felügyelete, a makroprudenciális szabályozás erősítése, a nemzetgazdaság külső kockázati kitettségének csökkentése, a társadalom jólétének megalapozott, biztonságos és hosszú távú erősítése. Az eurózónához való csatlakozás a jövőben szintén fontos eszköz a sérülékenység csökkentésére. Gazdasági mozgásterünk szélesítésének fő eszköze a külső és belső adósságállomány, ezen belül a devizaadósság arányának csökkentése, az államháztartási hiány mérséklése, a gazdasági növekedés feltételeinek megteremtése, a foglalkoztatottak számának emelése, valamint a feketegazdaság és korrupció visszaszorítása.

40. *Magyarország biztonságának szilárd társadalmi alapokon is kell nyugodnia.* Ennek szerves része Magyarország társadalmi és demográfiai problémáinak kezelése, különösen a mélyszegénység és a társadalmi kizáródás mérséklése, amely ösztársadalmi érdek és egyúttal egyik legfontosabb nemzeti és közös európai ügyünk. A tartós népességfogyás az egész társadalom stabilitását és fenntarthatóságát veszélyezteti, amelynek kezelése komplex és hosszú távú megközelítést igényel. A társadalmi felzárkózáshoz törekedni kell a szegénység okainak megszüntetésére, a szegénység kialakulásának megelőzésére, valamint a szegénységből fakadó jelentős hátrányok csökkentésére.

41. *Az ország biztonságának erősítésére irányuló erőfeszítéseknek,* beleértve Magyarország nemzetközi szerepvállalását is, széles körű nemzeti egyetértésen és támogatáson kell nyugodnia. Biztonságunk garantálása, a nemzetközi válságkezeléshez történő magyar hozzájárulás anyagi és potenciálisan emberi áldozatvállalásának elfogadása magas szintű társadalmi tudatosságot és

érettséget igényel. Ezt következetes, őszinte és intenzív társadalmi párbeszéddel és tájékoztatással kell megalapozni.

42. *Magyarország biztonságpolitikai céljait és érdekeit aktív külpolitikai tevékenységgel*, két- és többoldalú diplomáciai keretekben és kapcsolatrendszerben kívánja érvényesíteni. Magyarország kiszámítható, kezdeményező, aktív és értékalapú külpolitikát folytat, amely a politikai és gazdasági stabilitásra, a belpolitikai egységre és a kiegyensúlyozott szomszédságpolitikára épít. Érdekeinket a nemzetközi szervezetekben is hatékonyan kívánjuk képviselni. Ennek érdekében hozzájárulunk a számunkra releváns nemzetközi szervezetek erősítéséhez, a konstruktív multilaterális diplomácia érvényesüléséhez, ami Magyarország érdekérvényesítő képességét is növeli. Megfelelő szakértői gárdával erősíteni kívánjuk beágyazottságunkat és részvételünket a szervezeteken belüli döntéshozatali folyamatokban. Fontosnak tartjuk, hogy a stabilitás és biztonság fenntartásában meghatározó nemzetközi szervezetek között intenzívebbé váljon az együttműködés, ezek a szervezetek egymást erősítő és kiegészítő szerepet játszanak. A nemzetközi szervezetek erősítésére vonatkozó szándékaink hitelességét saját hozzájáruló képességeink fejlesztésével kívánjuk alátámasztani.

43. *A Nemzeti Biztonsági Stratégiában megjelenő fenyegetések átfogó kezelése* *összkormányzati megközelítést igényel*. Ezzel összhangban erősíteni kell a honvédelmi, nemzetbiztonsági, rendvédelmi, igazságszolgáltatási, katasztrófavédelmi és polgári válságkezelési intézmények szoros és hatékony együttműködését és koordinációját, ezek átfogó, a biztonsági környezethez alkalmazkodni képes kereteit. Minden kormányzati intézmény feladata, hogy saját szakterületén folyamatosan

értékelje a nemzeti és nemzetközi biztonság és fenyegetettség elemeit, és megtegye a szükséges lépéseket azok kezelésére és elhárítására. Ez csak akkor lehet sikeres, ha a kormányzati és ágazati erőforrások koordináltan és koncentráltan kerülnek alkalmazásra. Kiemelt figyelmet kell fordítani továbbá az összkormányzati koordináció nemzetközi együttműködési formákhoz történő hozzáigazítására.

44. *A Magyar Honvédség Magyarország szuverenitása szavatolásának alapvető intézménye*, nemzetközi szerepvállalásait tekintve a külpolitika megvalósításának egyik meghatározó eszköze. A Magyar Honvédség alapvető feladata, hogy az Alaptörvénnyel összhangban garantálja hazánk biztonságát, valamint hozzájáruljon szövetségeseink kollektív védelméhez. A Magyar Honvédségnek hazai és nemzetközi feladatai végrehajtása érdekében egyaránt rendelkeznie kell olyan korszerűen felszerelt és kiképzett erővel, továbbá rugalmas, hatékonyan alkalmazható, telepíthető és fenntartható képességekkel, amelyek lehetővé teszik az ország területének és szuverenitásának megvédését, továbbá a NATO keretei között folytatott kollektív védelemhez, valamint az ENSZ, a NATO, az EU és az EBESZ nemzetközi béketámogató, stabilizációs vagy humanitárius műveleteihez történő hozzájárulást. A Magyar Honvédségnek rendelkeznie kell olyan képességekkel is, amelyekkel tevékenyen hozzájárulhat a természeti vagy ipari katasztrófák következményeinek felszámolásához. A Magyar Honvédség fejlesztésének irányait és működési elveit az Alaptörvényben meghatározott, valamint a nemzetközi kötelezettségvállalásainkból fakadó feladatok végrehajtása érdekében, szövetségeseinkkel összehangolva szükséges meghatározni. Mindehhez alapvető a szükséges erőforrások biz-

tosítása és azok célirányos, hatékony felhasználása. Ennek egyik rugalmas és gazdasági szempontból is hatékony eszköze a többnemzeti együttműködés, így a védelmi képességek nemzetközi együttműködésben történő fejlesztése és megosztása. A védelmi képességfejlesztésben fokozottan kell támaszkodni a hazai, szövetségi, valamint európai uniós programokra, elősegítve a nemzeti védelmi és biztonsági ipar fejlődését.

45. A *nemzetközi békefenntartó és válságkezelő feladatok teljes körű, hatékony ellátása* érdekében a rendelkezésre álló katonai szervezeti elemek és képességek mellé fel kell zárkóztatni a megfelelő civil komponenst. A nemzetközi válsághelyzetek kezelése, utókezelése kapcsán egyre növekvő szerepet játszanak a polgári válságkezelő – megfigyelő, mentoráló, tanácsadó jellegű, rendészeti, jogállamisági, polgári védelmi, s egyéb polgári jellegű területeken végzett – missziók, amelyek megkövetelik a civil tényező megfelelő mennyiségű és minőségű jelenlétét. ENSZ-, EBESZ-, NATO és EU-tagságunkból adódóan, és saját biztonsági érdekeinknek megfelelően további civil szerepvállalásra kell felkészülnünk a válságkezelés és békefenntartás terén. Az érdemi, kellő gyorsaságú és megfelelő képességekkel ellátott magyar részvétel előmozdítása érdekében egységes stratégiai keretek között fel kell mérni a válságkezelési célokra igénybe vehető humán és anyagi erőforrásokat, ki kell építeni a minden érintett szerv részvételét elősegítő, párhuzamosságot kiküszöbölő – közjogi és költségvetési oldalról is – rugalmas reagálást biztosító struktúrát.

46. A *civil-katonai együttműködés erősítése* jelentős szerepet kap a nemzetközi műveletek keretében folyó válságkezelésben, különös tekintettel a tartós stabilitás

feltételeinek megteremtésére a demokratikus intézményrendszer kiépítésén, a katonai és rendvédelmi szervek képességeinek fejlesztésén, a gazdaság helyreállításán, valamint a civil társadalom erősítésén keresztül. Ebben kiemelt jelentősége van a civil szervezetekkel folytatott együttműködésnek, amelyek hozzáértése és munkája elengedhetetlen a tartós stabilitáshoz.

47. *Magyarország külső fejlesztéspolitikája* figyelembe veszi a biztonságpolitikai szempontokat is. A politikai, gazdasági és társadalmi fejlődés elmaradása együttesen növeli a már bemutatott fenyegetések kialakulásának esélyét. A fejlesztéspolitika a külkapcsolatok fontos elemeként hozzájárul a biztonság növeléséhez, a szociális viszonyok javításához, a gazdaság erősödéséhez. A kihívások kiváltó okainak kezelésével a fejlődő és a fejlett világ érdekeit egyaránt szolgálja és növeli hazánk biztonságát. Magyarország fejlesztési együttműködési tevékenysége kétoldalú és multilaterális szinten is partnereink stabilitásának, fenntartható fejlődésének támogatására irányul. Nemzetközi vállalásainkkal és az ország teherbíró képességével összhangban, a nemzetközi donorközösség és az Európai Unió, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) által elfogadott normarendszernek megfelelően törekszünk a fejlesztési tevékenységre fordított források növelésére és minél hatékonyabb felhasználására.

48. A *hírszerzés és elhárítás a biztonsági stratégia végrehajtásának*, hazánk szuverenitása, alkotmányos rendje védelmének, biztonságpolitikai céljai elérésének és nemzeti érdekei érvényesítésének fontos eleme. Elengedhetetlen, hogy rendelkezésre álljanak azok a külföldre vonatkozó vagy külföldi eredetű védett információk, amelyek a kockázatok és fenyegetések időbeni felismeréséhez és kivédéséhez, a kormányzati dön-

tések megalapozásához szükségesek. Fel kell tárnai a külső környezetben, valamint az integrációs folyamatokban bekövetkezett és várható változásokat, továbbá a külföldön működő magyar intézményeket, valamint a válságkezelő és békefenntartó feladatokban részt vevő magyar alakulatokat és szakértőket érintő fenyegetéseket. A terrorizmus, a szervezett bűnözés, az egyéb illegális tevékenységek jelentette aszimmetrikus fenyegetések, más globális, regionális és belső kihívások, valamint a politikai, katonai és gazdasági információk megvédése szükségessé teszi, hogy az ország rendelkezzen erős felderítési és elhárító képességgel. A Magyarországot érintő biztonsági kihívásoknak megfelelően – a hazai szervek koordinált tevékenysége mellett – szorosabb együttműködést kell kialakítani és fenntartani a szövetséges államok hírszerző és elhárító szervezeteivel, valamint az egyes kérdésekben hasonló biztonságpolitikai célokat követő más államok szolgálataival.

49. A *belső biztonság fenntartása* és a NATO és az EU biztonságát veszélyeztető kihívások kezelése érdekében viselt felelősségünk egyaránt megköveteli a rendvédelmi és a válságkezelési intézményrendszer erősítését, a belső és külső veszélyeztetettségre vonatkozó információszerzés, információ-megosztás és információértékelés minőségének javítását, rendszerének továbbfejlesztését. A rendvédelmi szervezeteknek a belső biztonság garantálásához szükséges képességeit az intézmény- és erőforrás-fejlesztésen, valamint a bűnmegelőzési feladatok hatékonyabbá tételén túl a nemzetközi, s kiemelten az uniós együttműködés révén – az Európai Unió belső biztonsági stratégiájában foglaltak szem előtt tartásával – kell tovább erősíteni. A nemzetközi kapcsolatokat fel kell használni az új bűnügyi trendek feltér-

képezésére, az új bűnözési jelenségek megismerésére, a legjobb gyakorlatok átvételére.

50. Magyarországnak egyre növekvő mértékben kell rendelkeznie olyan képességekkel, amelyek komplex megelőzési rendszert működtetnek, *természeti vagy ipari katasztrófák* esetén gyorsan, hatékonyan és szervezeten reagálnak a lakosság életének, alapvető anyagi javainak védelmére és a következmények minimalizálására érdekében. Kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy az eseményekre reagálás a lehető legkisebb mértékben zavarja a lakosság életét és a termelő egységek tevékenységét. Ennek érdekében az érintett szervezeteknek rendelkezniük kell a vezetéshez, irányításhoz és a végrehajtáshoz szükséges eszközökkel, mind hazai, mind nemzetközi viszonylatban. A nemzetközi folyamatoknak és igényeknek megfelelően a belső válságkezelő képességek külső alkalmazhatóságára és a területen megvalósítható képességfejlesztés-optimalizálásra is kiemelt figyelmet kell fordítani.

51. A *biztonság átfogó értelmezéséből* következik, hogy a Nemzeti Biztonsági Stratégia végrehajtásából adódó feladatok számos kormányzati és nem kormányzati szervezet érintenek. A biztonság összkormányzati megközelítéséből adódóan ezeket a feladatokat – a kormányzati szervek vonatkozásában – az állami intézményrendszer összehangolt munkájával és a rendelkezésre álló legszélesebb körű eszközzel igénybevételeivel kell végrehajtani. Az egyes állami intézmények biztonsággal összefüggő tevékenységének összehangban kell állnia a Nemzeti Biztonsági Stratégiával, és az ágazati stratégiák időszakos felülvizsgálata során figyelembe kell venni a Nemzeti Biztonsági Stratégia releváns rendelkezéseit. ■